

SÜMEGE ÉS VIDÉKE

Megjelenik minden vasárnap.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Sümege, Horvát Gábor könyvkereskedésében.</p>	<p>Előfizetési árak: Egész évre 8 K., félévre 4 K., negyedévre 2 K. — Egyes szám ára 20 fillér.</p>	<p>Hirdetések egyesség szerint. A nyílt tér sora 1 korona.</p>
--	--	---

Még egyszer az állatbiztosításról.

A Sümegevidéki gazdakör mozgalmat indított az állatbiztosítás érdekében.

Ezt a gazdáinkra nézve oly fontos mozgalmat készséggel támogatta lapunk is.

A mozgalomnak meg is van az erkölcsi sikere: a gazdaközönség figyelmét, érdeklődését sikerült fölkelteni az ügy iránt. Egyik-másik községben biztató jevenségek mutatkoznak, hogy az egyébként erősen konzervatív földműves népünk is megértette az állatbiztosításnak rá nézve annyira fontos eszméjét és csak a hívó szót várja, hogy a maga jól felfogott érdekében szövetkezethez tömörüljön.

A lelkek meg vannak nyerve. Most tehát a gazdakör által elhívott férfiakon a sor, hogy kihasználják a törekelt érdeklődést s mielőtt ez újra elszunnyad, iparkodjanak, hogy a szövetkezeteket ebből az érdeklődésből életre is keltsek.

Ha ezek a szövetkezetek csakugyan meg is valósulnak, áldásos hivatást teljesítenek. Kettős hivatást: anyagit és erkölcsit. Anyagi szempontból első sorban biztosítják a kisgazdák állatállományát, s ezzel súlyos károktól mentik meg. Tudjuk, hogy a kisgazdák

vagyonának tetemes része állatjaiban rejlik. Ennek pusztulásával érzékeny csapás sújtja őket. Sok évi fáradságuknak gyömolesse mehet tönkre s akkor a sújtott fél talán csüggedő lélekkel, megtört önbizalommal kezdheti újra munkáját, dolgozhatik éveken át, míg a szenvedett csapást helyreütheti.

Ebből megmenti a biztosítás, mert az okozott veszteség nagyrészt ez kárpótolja.

Másik anyagi előnye az, hogy vidékünk állategészségügye tetemesen javulni fog.

Nevezetesen a biztosítást akként szervezik, hogy az állatok oltását kötelezővé teszi s ha ez az országos állatbiztosító társaság keretében történik, az oltás teljesen díjmentes is lesz.

Evvel szintén elsőrendű közérdeket szolgál a biztosító szövetkezet.

Az állatok jó egészsége nemcsak a tulajdonosnak, hanem az egész községnek és vidéknek is elsőrendű gazdasági érdeke, mert annak a hatalmas tőkének a megtartását segíti elő, mely az állatokban rejlik. Ha pedig a szövetkezetek egész sora hálózza be az országot, evvel oly fontos közgazdasági ügyet szolgál, amely jelentőségében országos érdekűvé emelkedik. Hogy milyen fontos nemzetgazdasági kérdés ez, arra elég lesz csupán két

bizonyítékot említenünk: a kisgazdák, sőt a községek egész lakossága rettegve fél attól, hogy az állatok megbetegedése miatt községük hatósági zár alá kerül; másrészt a más állatokkal kötött kereskedelmi szerződések tárgyalásában az állategészségügy mindig egyik elsőrendű kérdésként szerepel.

Lesz még harmadik közgazdasági haszna is ezeknek a szövetkezeteknek. Valószínűen anyagi eredménnyel is járnak s amennyiben az évről évre merleg nyereséget mutat ki, ezt a nyereséget községük gazdaságának emelésére fordíthatják. Javíthatják vele állatállományuk minőségét, közös gazdasági gépeket szerezhetnek be stb., amint azt az élet szükséglete legjobban megmutatja.

De mint említettük, ezeknek a szövetkezeteknek meglesz erkölcsi haszna is. Erős eszköz lesz arra, hogy amúgy is széthúzni és összekülönbözni szerető népünket egyetértésre, egymás megbecsülésére és támogatására nevelje a leghatalmasabb nevelő, a gyakorlati élet által. Neveli még népünkben a szövetkezésnek, ennek a modern szociális eszmének erősödését is. Ennek az eszmének erősödésével pedig az állatbiztosító szövetkezet által megmunkált földből könnyebben fakadnak majd a szövetkezésnek más hajtásai is, népünk vagyoni helyzetének, szel-

A kereszt.

Az országuton vén anyóka lépked,
Arcán a gond s bának száz nyoma.
Bánatos lelkét enyhülésre hívja
A távol falú kicsi temploma.

Harangja hangját messze elröpíti
Szerte a pusztán a tavaszi szél;
Rét virágának, erdő tar galyának
Feltámadásról, életről beszél.

Megáll az asszony. Összekulcsolt kézzel
Szent áhitattal hallgatja a neszt . . .
S im: az útszélen, zöldelő csalt közt,
Kis domb fölött feltűnik a — kereszt . . .

Eléje omlik, imát mormol ajka —
S míg olvasóján könnye átperreg:
A domb fölött pajkos tréfalkozással
Kacag fölötté egy pásztorgyerek!

— Anyóka lelkem, jó öreg szemekkel
Elvétted az oltárt, azt hiszem,
Ilyen útszéli tilalomfa mellett
Nem térdepelt még kivíled senki sem.

Én róttam azt össze, tulajdon kezemenél
Két száraz ágból, a vetés elé,
Hogy tiltva intse a járókelőket
Itt utat törni a tanyák felé.

. . . Az anyókának enyhülés til arcán . . .
S menőben így szól: — Fiam, tudd meg ezt:
Oltár lesz addig minden összerótt fa,
Míg szenvedésünk jelképe — kereszt . . .

Balla Miklós.

Egy-két akkord . . .

Emlékeztek?

Mikor ott ültünk a zöld szalonban . . .
Mikor hárman összebújtunk szoroson, hogy
még a butorok, a függönyök se hallják,
mit beszélünk . . . És úgy suttogtunk hal-
kan, mintha nem akarnánk álmából fel-
ébreszteni a multat, amely tán még nem is
alszik olyan nagyon mélyen . . .

Emlékeztek?

Künn ráborult az alkonyat mindenre . . .
Láthatatlan tündérkezek szürke fátyolokat
dobtak a házakra, az uccákra . . . És a
járókelőket is elfődte a köd . . .

És mi hárman csendesen beszélünk . . .
Aztán nagyokat hallgattunk . . . És ebbe a
hallgatásba úgy belésajgott a lelkünk . . .
Valami olyan végtelen fájó, olyan végtelen
gyászos volt ebben a csendben . . . Mintha
körülbegett volna bennünket szomorú
halvány szellemek . . . Elmult örömeink,
elmult boldogságok szóltan kísértetei . . .
És mi nem igyekeztünk elűzni őket . . .

De mindig többet-többet idéztünk meg
belőlük . . . És olyan hűvös lett körül-
lötünk, úgy megborzongtunk, mintha sötét
este künt jártunk volna a temetőben . . .

Emlékeztek?

Egyikünk, kinek szívében még legjobban égett
a seb, odahajította láztól forró homlokát az
ablaküveghez . . . De milyen jó is ez a
hideg üvegdarab . . . Hogyan csillapítja a
fájdalmat . . . egy rövidke pillanatra . . .
És akkor ismét csend lett közöttünk . . .
A másik sem szólt . . . Nem volt lelkünk a
fájdalmat zavarni . . . abban a rövidke
pillanatban . . . És jó volt az úgy . . .

Emlékeztek?

Azután ismét suttogni kezdtünk . . . foly-
tattuk ott, ahol elhagytuk . . . édes emlékek,
fájó emlékek felidézését . . . Be szomorú
is ez az élet . . .

Milyen hamar, milyen borzasztóan hamar
emlék lesz mindenből, ami szép volt . . .
ami kedves volt . . . ami boldogított . . .
Azután: fut . . . És tovább nincs már
semmi . . . csak üresség . . . És ez a
semmi, ez az üresség ez a legkegyetlenebb
lidérc, ami csak van . . . Vas karmokkal
kapaszkodik belé a szívébe és ott ül rajta . . .
és halálosan fáj minden szorítása.

Emlékeztek?

Valamelyikünk azt mondta, hogy az a
legborzasztóbb, amikor a szív már nem tud
szeretni, — de még nem tud gyűlölni
sem . . . Nem . . . Az a legkínosabb, mikor

leni és erkölcsi világának emelésére. Ezekkel a sorokkal iparkodtunk még a gazdakör mozgalmát erősíteni és támogatni. Végül csak avval a kérelemmel fordulunk ismételtén a ki- küldött bizottsághoz, használja föl a kedvező időt s tegye még a lépéseket ezeknek a szövetségeknek megalkotására. Bizonyosan nemcsak mi, hanem az a meleg szeretet is, amely lelkükben a nép javára ég-lobog, tette sarkalja őket. Fáradtságuk nyomán dús gyümölcsök teremnek: a nép elismerése, halála és köszönete és a maguk lelkének boldogító, edes öntudata.

Az új földadó.

Nagy búcsújárás van most a pénzügyminisztériumban. Néhány állásra hirdetett pályázatot a pénzügyminiszter és pedig az elkövetkezendő kataszteri munkálatok végzésére hivatott tisztviselők kinevezése van szóron és ezért a nagy búcsújárás a pénzügyminisztériumban. Tessék elképzelni, hogy hány hivatalvadász van a mi szép hazánkban! Ezek most jobb ügyhöz méltó buzgalommal szaladnak a zsiros falat után és azt mondják, hogy csupán a kérvényekre ragasztott bélyegek nagyon szép összeget jövedelmeznek az államnak. Kitélik belőle egy-két hivatalnok évi fizetése. Érdemes volna ezt a szomorú jelenséget, társadalmunknak ezt a nagy betegséget, a hivatalvadászást, az élehetlenség e kiálló jelenségét szóvá tenni.

De még ennél is komolyabb dologról van most szó.

Ismeretes dolog, hogy a közadózásról szóló új törvény szerint a kontingentált földadó jövedelem új alapokon, a kiigazított kataszteri jövedelem alapján fog kivettetni. Megjegyezzük, hogy a kontingentált földadó a nullhoz képest nem változik. Ez államinak a földre eddig kirovott 74 millió koronája ezután is terheli fogja a birtokos osztályt. Tudjuk, hogy a parlamenti tárgyalásokon a pénzügyminiszter kijelentette, hogy a kataszteri revízió alá véteti s azt hiszi, hogy mivel a revízió a művelési ágakban beállott differencia következtében más és fejlődöttebb állapotokat talál, a földadó leszállított kulcsa következtében beálló mintegy 11 millió ko-

rona adóhiány a revízió következtében meg fog térülni. Ebből a gazdák a következő konklúzióra juthatnak: igaz ugyan, hogy a földadó kisebb lesz, vagyis 25%-ról 20%-ra apasztották az új adótörvényben a tiszta kataszteri jövedelem után kiroható földadót, de ebben nem sok köszönet lesz. Mert ha megmarad az eddigi kontingentált földadó, vagyis a 72 millió korona, — akkor ezt a kontingenst mégis a gazdák fogják végeredményben fizetni. Csak az a kérdés, hogy kik? És erre majd csak a megejtendő kataszteri revízió adja meg a választ. Ebben a helyzetben azt hisszük, nem tehetünk nagyobb szolgálatot a gazdáknak, mintha felhívjuk figyelmüket, hogy résen legyenek. A pénzügyminiszter rendeletet bocsátott ki, melyben felhívja a községi képviselőtestületeket, valamint az összes birtokos közönséget, tehát természetesen a kisgazdákat is, hogy a földadó kataszteri kiigazítására vonatkozó javaslataikat az 1909. évi V. t. c. életbeléptetésétől számított 3 hónap alatt, vagyis legkésőbb július 1-ig ajánlott levélben küldjék be a minisztériumba.

Néma gyermeknek az anyja se érti a szavát. Kérdék, polgártársainknak valamenynyinek érdeke, hogy a most meginduló kataszteri munkálatnál ne a mi határunk legyen kénytelen elviselni annak a 11 millió adókulcsbeli deficitnek a hányadát, melyet majd a revízióknak kell az állami kasszának biztosítani. A földadó igazságos kivetése kérdésében nagybirtokos, középirtokos, kisbirtokos érdekeknek egységesnek kell lennie. A világeért sem szabad nagy és kisbirtokosoknak ebben a kérdésben szembe helyezkednie. Wekerle miniszterelnök, mint pénzügyminiszter méltán érdemli becsülésünket, hogy egy évtizedes panaszt végkép meg akar szüntetni. Azt a panaszt, amely — most nem kutajuk, jogosan-e vagy jogtalanul, — a régi kataszteri munkálatok igazságtalansága és aránytalansága miatt annyiszor hangzott. Emberi munka sohasem tökéletes, Érrare humanum est. Csak hogy mindem emberi tévedésnek egy kiűnő orvossága van: a nyilvánosság. A miniszternek az az intézkedése, hogy az érdekeltek, legyen az akár kisbirtokos, középirtokos avagy nagybirtokos, módot nyújt a föld értékelési munkálatoknál való közreműködésre és a maga jaja-bajainak elmondására, valamint az a mód, amellyel a kataszteri becslés történik, azzal a reménnyel biztat, hogy végre a gazdák, egyszrsmindenkorra minden alapot nélkülözvén majd vádjuk, a kataszteri becslés égbekiálló igazságtalanságait nem fogják annyiszor fölpanaszolni

Mindenesetre szükség van azonban arra, hogy együttesen, egységesen induljanak cselekvésre és résen legyenek abban, hogy amíg a kataszteri becslés igazságos legyen, másrésztől résen legyenek, hogy maga a pénzügyminiszter által is bevallott földadócsokkolás következtében ne éppen a mi gazdáinkra rakjanak több terhet. Mert valóban csak ugyan kacagtató dolog volna, ha az igazságos, a progresszív adótörvény nagy szociális áldásnak kürtölteivén, amely a földadót 5% kal enyhíti, ugyanekkor a kataszteri revízió egyenesen több terhet rakna a gazdák amúgy is súlyosan megterhelt vállaira.

Fák az ut mellett.

A vármegye járásunkban az országút mellékét szederfacsemetékekkel teltette be, nagy áldozatkészséggel és fáradtsággal.

Érdekes feljegyezni az ember konzervativmusának jellemzésére, hogy a nép a faültést nem nézte jó szemmel. Azt fölösleges kiadásnak tartotta.

Emellett még azt is állította, hogy a fák kárt csinálnak, mert megkeskenyítik az utat. A takarulást akadályozzák. Ha majd két szénásszékér halad az uton, akkor a fák ágai leszedik a szénát a szekérről.

Az asszonyoknak pedig az a naiv hite támadt, hogy a fa ágai lerántják majd a fejkosár kendőit, amivel a turót, vajat betakarják. Mintha nem is lenne nyevő olló a világon, mintha az ember a fák koronáját nem alakíthatná tetszése szerint!

Mindenesetre érdemes az ilyesmi a feljegyzésre, ami a nép logikájának tükrétől szolgálhat.

Nem kell csodálkozni a mi népfünk ilyen felfogásán, mert hát az általános közös emberi vonás, hogy a tömeg minden újítástól idegenkedik.

Az ilyen országban, mint a miénk, ahol az utak mente évszázadokon át sivar, fásított volt, nem is kell csodálkozni azon, hogy a nép az útmenti fáknak rejlő áldást még nem tudja kellőképp méltányolni.

Bezzeg másképp van ez a külföldön, ahol az egész országot keresztül kasul szelő utak mellett árnyas fák díszlenek s termék a nemzetgazdaság és a fáradó utas javára, az érdekes üdítő gyümölcsöt.

Ezen kívül kellemessé teszik az utazást, fejlesztik a turisztikát s télen a havazásban, nyáron a koromsötét felhős éjjeleken iránnyítják biztos cél felé az utasokat.

nincs benn érzés . . . Mikor nincs semmi . . . csak üresség . . . csak kétségbejítő némaság . . . Ez öl . . .

Emlékeztek?

Azután lassan, szép csendesen észrevétlenül alászállott az este . . . És sötét lett körülöttünk a zöld szalonban minden . . . Nem látszott a finom kis íróasztal sem ott az ablak mellett . . . nem látszott az a két zöld selyem karosszék sem; amelyek úgy simúlnak egymáshoz szorosan a függönyök mellett, — éppen egy pár embernek való . . . Én nem merek belelenni soha, egyikbe sera, a látásuk is fáj.

Egyikünk bele mer tűlni . . . Sőt valami különös előszeretettel ül ott. Vajjon kit képzel oda maga mellé? Vajjon milyen erős a lelke, hogy már így is kibírja? . . . Már?

De vajjon minden lélek képes-e így meg erősödni? Képes-e belenyugodni a változhatatlanba? Képes-e az a viharzó haragos tenger, — csendes szelid tóvá válni? . . . Képes-e az a láng, amely mindent perzselt, púszított, — képes-e egy kis szürke hamú, por lenni? . . . Egy kis por csupán . . . Egy kis szürkeség . . . semmi . . . Hát ez a sorsa a nagy szenvedélyeknek? . . . És azután hogy él az ember? . . . Nyugodtan, érzéketlenül mint a gép? . . . És itt van csupán azért, mert még itt kell lennie? És ez élet? . . .

Emlékeztek?

Azután lehallatszott hozzánk az esti hangszó, szépen csengve . . . vigasztalván . . . mi meg hallgattuk . . . imádkozva! vagy nem imádkozva . . . Egyikünk akkor nem tudott könnyögni . . . Egyikünk akkor nagyon beteg volt . . . Néztük, néztük a kivilágított uccát . . . A homályban alakok sühantak . . . szorosan öszekapaszkodva . . . boldogan . . . Vagy egy-egy ember ment sietve . . . Ki tudja, tán valahol várták már dobogó szívvel . . . szerelemmel . . . csókkal . . .

És akit nem vár senki? . . . És aki egyedül, csupán gondolatainak átadva magát, rójja végig az uccákat? Jó így is? . . . Lehet így is? . . . És van az életnek valami értéke még így is? . . .

Emlékeztek?

Egyikünknek a szívről lehullott a fehér orgonavirág . . . Hogy kerestük . . . hogy ragaszkodott hozzá . . . Pedig nem kötötte más hozzá csak az, hogy orgonavirág volt . . . s hogy fehér . . . Hogy olyan fehér s olyan kábitó mint egy édes szerelmes álom. S olyan hamar hervad, mint ahogy az álom eltűnik . . . észrevétlenül . . . és nem marad belőle semmi . . . csak emlék . . . az is fáj . . .

Emlékeztek?

Távolról a gyerekzsoba felől hallatszott az ártatlan apróság gagyogása . . . meg a

dajka altató dala . . . Így lehet tán még nyugodtan aludni, mikor még a dajkamesével, az altató dallal ringatják álomba az embert . . . ilyenkor még lehet álmodni . . . ártatlan, derűs lélekkel . . . Azután később már ügyis mindent elvisz az élet . . . Még ezt is . . . Csak azt hagyja meg csupán, hogy néha az ember álomba kisirhatja magát — mint gyermekkorában, ha nyugtalan volt . . . Csak hogy olyankor az édes anyacsók megnyugtató . . . De mikor már ez sem használ? . . . Mikor már nem használ semmi? . . . Mikor nincs, ami enyhét adjon? . . .

Emlékeztek?

Azután szétváltunk csendesen búcsúva . . . És mindegyik elindult hazafelé . . . Lehajtott fővel, sajgó lélekkel . . . lemondással tett szívvel . . . tört reményekkel . . . vihar vereten . . .

A zöld szalonra meg egészen ráborult az est és a csend . . . Nem maradt ott más, mint három szorosan egymás mellé húzott szék, az ablaksarokban, meg a fehér orgonának elszállt, hervadó illata . . .

N B

Ha előbb kezdték volna az utak általános befásítását, hát bizonyos, hogy a mi népünk is előbbre lenne az úmenti fák szeretetének kultuszában.

Az úmenti fákról szólunk, mert hisz a nép a saját telkén levő fákat eddig is szerette, meggyőződve azok előnyeiről.

Most, mikor a befásított utak mellett végtelen hosszúságban sorakozó fiatal, erőteljes fácskákat látjuk, öröm tölt el bennünket, hogy végre a fásítás terén is rohamosan haladunk.

Sajnos azonban, hogy gaz kezek a fákban sok kárt tesznek. A mi járásunkban is, úgy halljuk, másfelé is, többet kitértek, megsértettek.

Fáj az ember szíve, mikor látja a bestiális, elvadult lélekre valló cselekedetek felháborító következményeit.

Szereijük hinni, hogy a fák pusztításával nem okolhatjuk az egyébként komoly, méltóságos viselkedésű népet.

Itt valami kivételes, durva, suhancok garázdálkodásáról, részeg emberek ostoba virtusáról lehet szó.

Mindenkit kérünk, hogy a fácskákat vegye szeretetteljes párfogásába.

A falvak tanítói az iskolákban tartanak a fák napján kívül, most előadásokat a fák előnyeiről, vezessék ki a gyermekeket az újonnan ültetett csemetékhez s rajzolják meg lelkük elé azt a képet, amelyet majd a megnövekedett fák nyújtanak.

A papok a szöszékről óvják a népet a fák pusztításában rejlő erkölcstelen cselekedetektől.

Aki azt látja, hogy durva ember a fákban bármily csekélynek látszó kárt tesz, szigorúan utasítsa rendre, ha ez nem használ, jelentse föl.

A községek elöljáróságai pedig kettőzött figyelemmel őrködjének a fák épségén.

Ha az elvetemült emberek tudják, hogy szemmel kísérik a fák sorsát, nem mernek azokhoz nyúlni kártevő kezükkel.

A fák életben maradása a nemzeti műveltség, mondhatjuk a nemzeti becsület kérdése.

Mert ott, ahol finomlelkű, felvilágosult, okos nép lakik, ott szebb az ország, mert mindenütt az árnyat adó, kedves fák hajlongó lombjai üdvözlők szeretettel az utast

Sági János.

Forgács.

Megyeszerte ismeretesek azok az elvadult erkölcsök, amelyek Tapolcán és vidékén uralkodnak. Ott békés polgárokból ok nélkül belekötnek, egymást bicskázák, szurják, vágják s időnap előtt a más világra expediálják.

De már megkezdődött, hogy ezt a túlárado rettenetes virtust megfelelő mederbe tereljék.

Karácsony Kálmán, akit sümegi szolgabírói működéséből mi is ismerünk és becsülünk, kemény kézzel fogott hozzá a szilaj erkölcsök megzabolásához. Szigorú rendeleteket bocsátott ki a jegyzőkhöz, ezekben a vadult állapotoktól követelt kemény intézkedéseket tesz, hogy a részegkedést, a kocsmái hősködések megfékezése s a bicskázásnak és hasonló épületes kitéréseknek elejét vegye.

Nemes hevületében nagy jó akaratában azonban a főszolgabíró úr túl is lött a célon. Utasítja a jegyzőket, hívják föl a tanítókat, hogy ezek hetenként egyszer az alkoholizmusról előadást tartsanak. És ha nem: égszakadás földindulás, lesz tudja Isten, micsoda figyelmi a tanfelügyelő közben járásával.

Hát kérem, a jegyző nem hívhatja föl a tanítót erre, sőt még a főszolgabíró úr sem. Az iskola rendjét tételes törvények és ezekből folyó miniszteri utasítások szabályozzák. No hiszen lenne fölfordulás a nemzeti közoktatás rendjében, ha abba valamennyi hatóság beleavatkoznék — avatlatlan kézzel.

A tanítók tudják kötelességüket főszolgabírói rendelet nélkül is, hisz már Wlassics miniszter intézkedett, hogy az alkoholizmus ellen vegyék föl a küzdelmet. De még ő sem rendelte el a heti oktatást. Mert a mézről is megárt a sok. A túlhajtott erkölcsi predikáció végre is hidegen hagyja a gyereket s nyom nélkül repül el lelkén. Ez tehát szépséghiba azon az üdvös, okos rendeleten. Ezt ki kell belőle törölni.

Bárd.

H I R E K .

— **Anyakönyvvezető helyettes.** A vármegye főispánja a zalaszentgróti kerület anyakönyvvezető helyettesévé korlátolt hatáskörrel *Krajcsik Artúr* nevezte ki.

— **Magyar név.** *Scharf Károly* sümegi illetőségű budapesti lakos *Éles-re, id. Polozgai István* Keszthelyi lakos saját, valamint *Anna és István* nevű kiskorú gyermekei *Pataki-ra, Eisner Mátyás, Sándor, Endre és Ferenc* zalakoppányi kiskorú lakosok *Erdős-re* változtatni kezelték nevüket.

— **Halálozás.** Lapunk zártakor kapjuk a hírt, hogy *György Ignác* balatonedericsi nyugalmazott tanító, *György Elek* sümegi adóügyi jegyző édes apja hosszú betegség után elhunyt. A megboldogult közel negyven évig működött odaadó buzgalommal a szép, de rögzös tanítói pályán. A nehéz hivatás végre megtörte erejét, betegeskedni kezdett s nyugalomba kellett vonulnia. Egészségét a nyugalom sem hozta meg teljesen. Az elmúlt tél különösen megviselte a veterán tanítót, míg végre a halál tegnap délután jobb létre szólította. Nyugodjék békében!

— **Tanítók gyűlése.** A Zalavármegyei általános tanítótestület választmánya folyó hó 19-én Zalaegerszegen *Szalay Sándor* elnök vezetésével gyűlést tartott. A gyűlésen megjelent *Ruzsicska Kálmán* kir. tanácsos tanfelügyelő is, akit az elnök meleg szóval üdvözölt. A gyűlésen a járáskörök által előterjesztett kérdéseket és adminisztratív ügyeket intézték el. A megyei tanítógyűlést Keszthelyre, július 6-ra tűzték ki.

— **A Gyermekvédő Liga** sorsjegyek huzásától immár csak 48 nap választ el. A sorsjegyek iránt máris olyan élénk kereslet mutatkozik, mintha közvetlenül a huzás előtt állnánk. Ezt nem is lehet csodálni, mert hisz a Liga népszerűségétől eltekintve a sorsjáték tervezet is valóságos szenzáció, amennyiben minden sorsjegy feltétlenül nyer egy arany vagy ezüsttárgyat. A nyerepménytárgyak kivétel nélkül izléesek és a fővárosban és vidéken látható nyerepménycollectiók általános feltűnést keltenek. Aki tehát szerény fillérei-vel e humánus intézményt támogatni óhajti és azonfelül szép emléktárgyra óhajt szertenni, az siessen és vegyen egyet ezekből a sorsjegyekből, melyek az Országos Gyermekvédő Liga Országos tombolajátékának középonti irodájában (Budapest, Ferenciek-tere 4. sz.) alatt azonfelül az összes fővárosi és vidéki tőzsdékben kaphatók 1 korona 50 fillérért.

— **Az új helynevek használata.** Minthogy a belügyminiszter Zala vármegye községei és egyéb helyneveinek megállapítása tárgyában hozott 117358/IV. b. 1908. sz. határozata már megjelent, a vármegye alispánja elrendelte, hogy f. év május hó 15. től kezdődőleg, a vármegye valamennyi községe a belügyminiszter által megállapított nevet használja.

— **Hordójelző hivatalok.** A vármegye törvényhatósága megalkotta a hordójelző szabályrendeletet. Eszerint a hordójelző hivatal közül egy Sümegen lesz a sümegi és zalaszentgróti járások területére kiterjedő hatáskörrel. Ennek fizetése évi 600 K, a szükséges napszamosok díjazása, irodai, fűtési és világítási állomány fejében évi 300 K, azonkívül a hat hordójelző kiadását meghaladó bevétel 50°/₁₀₀-át pótljavadalmazásképpen kapják, fizetésük arányában. A hordójelzők hivatalos esküt tesznek. Sümegen a

hivatalos órák 7-től 12-ig tartanak. Vasár és ünnepeken, valamint a nemzeti ünnepeken a hivatal szünetel.

— **Vasutépítési engedély.** *Rechnitz Béla* pápai lakos nagykereskedőnek a kereskedelmi miniszter Páparól Ukkig, esetleg Sümegig vezetendő helyi érdekű vasut építésére az előmunkálati engedélyt 1 évi időtartamra megadta.

— **Az Országos Néplap megjelenése.** Többek kérdésközlésére készséggel közöljük, hogy az *Országos Néplap* mint velünk tudatták, a tegnapi lappal megjelent. A lap vezére *Dobrovics Milán* országgyűlési képviselő, felelős szerkesztője *Kalmár Antal* dr.

— **A balatonvidéki vasut megnyitása.** A balatonvidéki vasut építkezési munkálataival rohamosan haladnak a befejezéshez. Most már arról is értesülünk, hogy a vasut megnyitását és a közforgalomnak való átadását az építő *Baján és társa* cég folyó évi június hó 10. ére, azaz úrnapijára tűzte ki. A megnyitás napján az állomásokon, Börgöndtől fogva Tapolcáig olyan ünnepek lesznek, minő még kevés megnyitáskor volt. A községek népe lelkészek, jegyzők, tanítók vezetése alatt zászlókkal üdvözlők a vasut megrementőit, *Kossuthot és Darányit, Kenesevidék, Almádi, Fűred, Tapolcánál* különösen sok nép lesz jelen, számos képviselő is utazik a vonattal és több notabilitás. A vasúti építkezések olyan stíl és izléssel vannak kivive, hogy a legszebb látványt nyújtják az utasoknak. A vasutnak 32 állomása lesz. Naponként három-három vonat közlekedik oda-vissza, egy-egy személy és két-két gyorsvonat, ezek közül az egyikhez III. osztályu kocsikat is kapcsolnak. A vonatok a keleti pályaudvarról indulnak és oda is érkeznek.

— **Új életpálya a művelt osztályhoz tartozó nők számára.** A magyar állami gyermekvédelem hatalmas fejlődésében újabb fontos lépéshez jutott. A magyar állam által idegen családban gondozott 45.000 gyermeknek eddig a felügyeletet a község orvosa mint teleorvos, a község társadalmából alakult telepizottság és a központból kiküldött orvosok gyakorolták. *Andrássy Gyula* gróf belügyminiszter elhatározta, hogy a községekben családoknál elhelyezett gyermekek hatatosabb ellenőrzésére művelt osztályhoz tartozó nőket, (főleg tanítókat, ovónőket) mint telepfelügyelőket fog alkalmazni. A felügyelő a gondjaira bízott gyermekekkel egy faluban lakik. A szellemi és a testi fejlődésre felügyel, sőt azt irányítja is. Minthogy a telepfelügyelőnek kell, hogy a gyermek gondozásáról és a csecsemő táplálásáról és az állami gyermekvédelem szervezetről tiszta és modern fogalommal bírjon, *Andrássy Gyula* gróf elrendelte, hogy a telepfelügyelő állásra pályázók a budapesti állami gyermekmenhelyben elméleti és gyakorlati tanfolyamot tartoznak végezni, melynek sikeres befejezése adja meg a képesítést az állásra. Ötven telepfelügyelő állást már az első tanfolyam befejezésével betöltenek.

— **Közös sors.** Keszthelyt beperelte egy budapesti gyáros azért, hogy ítéljék meg neki a felszámított összeget a vízvezeték pályázatára benyújtott tervekért. Most hasonló sors érte Alsólendvát. 19.000 koronáért perelte be egy cég csatornázási ügyben. Városok! jó lesz a pályázatok kiírásánál határozottan kikötni, hogy a benyújtott tervek nem díjaznak.

— **Bélyegmentesség.** A pénzügyminiszter kimondta, hogy a bormézők, borkereskedők és bormézők készletéről vezetett nyilvántartások föltétlenül bélyegmentesek, ha azok a hivatalos használatra szánt és meghatározott adatokon kívül egyéb adatokat nem tartalmaznak.

— **A mértékek hitelesítése.** A közforgalomban használt mértékek időszakos hitelesítése a folyó évben történik. Az erről szóló jelentkezési lapokat a jegyzői hivatalban az érdekeltek átvehetik. A jelentkezési lapokat ugyanoda június hó 1-én kell beadni.

— **A vasuti ucca.** A város fejlesztése szempontjából kitünő eszme volt, hogy a katolikus legényegyesület mellett új uccát nyissanak az állomásra. E célra a megyés pü-pök, *Hornig Károly* báró már engedett is egy darab területet a legényegyesület udvarából. A község elöljárósága végre elkészítette az ucca tervrajzát Kell Dezső keszthelyi mérnökkel. Magának az uccának a költsége azonban a szertelen nagy töltés miatt mintegy 40.000 koronába kerülne, emellett meg kellene venni még magántulajdonosoktól a neki való területet, 9519 négyzetmétert (2883 négyzetöle). Akkorra költség ez, hogy az egész uccanyitó tervet alighanem elföldelte.

— **Községi jegyzők és a bűnügyi nyomozások.** Az igazságügyi minisztériumban egy novella elkészítésén dolgoznak, mely azt célozza, hogy a községi jegyzők szélesebb hatáskört nyerjenek a bűnügyi nyomozásoknál. Ezzel kapcsolatban önálló nyomozó utasítást terveznek a községi jegyzők részére s ennek alapján a bűnügyi nyomozást mint rendes tárgyat be fogják sorolni a közigazgatási tanfolyam anyagába.

— **Kerékpárok a hadseregben.** A hadvezetőség az őszi fegyvergyakorlatokra kerékpárral bevonuló tartalékosoknak megengedi, hogy a gyakorlatok egész tartama alatt a szolgálatot kerékpáron teljesítsék, ezenfelül anyagelhasználás címén napi két koronában részesíti őket. Aki ezt a kedvezményt igénybe akarja venni, a hadkiegészítő parancsnokság vagy ezrede útján szándékát június végéig bejelentheti.

— **Vásár és búcsú.** A lefolyt héten két sokadalom is volt Sümegen. Kedden áldozói vásárunk közepes vásár volt, különösen ami a kirakó vásárt illeti. A marhavásár aránylag jobban sikerült. A fölajtás megütötte a 3000 darabot, ebből eladásra került mintegy 800 darab. Csütörtöknön volt a plébánia-templom búcsúja, kevesebb néppel a szokottnál. Persze a nagy márianevenappal össze sem mérhető az áldozói búcsú.

— **A madarak és fák napja.** A sümegi állami elemi iskola a madarak és fák napját folyó hó 26-án, a jövő szerdán tartja meg erdei kirándulással.

— **A türje-rumi vasut.** A kereskedelmi miniszter leiratban értesítette Herbst Gyula vas megyei alispánt, mint a Türjéről Rumig és Türjéről Felsőpulyáig tervezett helyi érdekű vasutvonalak létesítésére megalakult bizottság elnökét, hogy a megalakult bizottságot elismeri. A bizottság kérelméhez képest a Türjéről Rumig és a Türjéről Felsőpulyáig vezetendő gőzüzemű helyi érdekű vasutvonalakra nézve 1908 évi november 25-én kelt rendelettel kiadott előmunkálási engedély érvényét Türjéről Baltavár, Csehimindszent és Kám községek érintésével Rum állomásig tervezett vonalváltozatra is kiterjesztette a kereskedelmi miniszter.

— **Adóelengedés a fagy miatt.** A május 8-iki fagy sok helyen nevezetes kárt okozott a gazdáknak. Figyelmeztetjük őket, hogy a kár miatt adóelengedésnek van helye, azért a kárt haladéktalanul jelentsék be a községi elöljáróságnak.

— **A Zala Hirlapkiadó és Nyomda Részvénységi társaság közgyűlése** Batthyány Pál gróf főispán elnöklése alatt Nagykanizsán f. hó 16-án volt. Az igazgatóság elnöke lett: Batthyány Ernő gróf, h. elnök: Tripammer Gyula.

— **Jegyzők félárú vasúti jegye.** A kereskedelmi minisztérium rendeletileg utasította az államvasutak igazgatóságát, hogy addig is míg az arcképes igazolványok elkészülnek, az önálló községi és körjegyzőknek bélyegmentes kérvényére egyszeri utazásra szóló igazolványt adjon ki, amely félárú jegy váltására jogosít.

— **Hivatalos órák.** A vármegye központi tisztviselőinek hivatalos ideje június, július és augusztus hónapban reggel 7-től délután 1 óráig tart.

— **Egy régi keszthelyi ház.** Keszthely egyik legrégebb, patriarkális házát, mint

a Keszthelyi Hirlap írja, elbontották, hogy bevője dr. Hanny Ödön járásorvos, helyébe modern, emeletes házat építtessen. A ház udvari részében van e város legrégebb péküzlete. A község a helyiségbe nem mehetett be, hanem az ablakon kapta ki a süteményt. A ház tulajdonosa sokszor emlegeti, hogy Vaszary Kolos hercegprímás gyermekkorában minden nap zörgetett azon a kis ablakon, hogy édesanyja megbízásából süteményt vigyen haza. A muzeumi lefényképezte az épületet, amelynek elbontásával ismét egy darabja hullott ki Keszthely régi képének.

— **A fák rongálása.** Panaszt kaptunk, hogy a törvényhatósági utak mellé kiültetett fáknak nem hagynak békét. A fákat meg rongálják, a karókat kitördelik, a köteleket szétérik. Evvel a barbár dologgal harmadik cikkünk foglalkozik, de itt is figyelmébe ajánljuk a közrend minden hivatott órének.

— **Cigányok fosztogatása.** Kóbor cigányok a fenéki majorban valóságos fosztogatást vittek végbe. A cigány nem elégzik meg avval, ha egy helyen elemel mindent, hanem egy éjjel 10-11 helyen is betör és fosztogat. A fenéki pusztán sorba fosztogatták a cselédséget. Német Marínál zsirt, húst, lisztet, Györe Jánosnál sertéshúst és kenyeret, Csarmasz István és Nagy Ferencnél szintén kenyeret, lisztet, zsirt és sonkát loptak. A marcali és keszthelyi csendőrség megindította a nyomozást. Kéthelyről a csendőrség táviratban jelenti, hogy a kóbor cigányokat elfogták. A karaván feje Bognár Ferenc.

— **Zsebmetszés a vonaton.** Kovács György bucsuszentlászlói gazda a zálaszentmihályi vásárról utazott haza. A vonaton elaludt s mikor fölébredt, észrevette, hogy a zsebéből kilopták a 130 korona készpénzt tartalmazó erszényét. A lopásról azonnal jelentést tettek, de a tolvajt még nem találták meg.

— **Mit kell tudni az asszonyoknak?** A jószívű, nagyesszű román királyné kerek tiz pontban foglalta össze az asszonyok kötelességeit. 1. Ne kezdjétek a veszekedést! Ha azonban nem lehet kikerülni, csináljátok végig bátran. (Na, nem kell sok biztatás!) Így majd tekintélyesebbek lesztek. 2. Meg ne feledkezz róla, hogy a férjed is csak ember, tehát vannak gyöngéi. 3. Igyekezz kijutni avval a pénzzel, amit férjedtől kapsz s ne zaklassd folyton pénzéért. 4. Ha veszed észre, hogy a férjed elhidegedik, jusson eszedbe, hogy neki gyomra is van. 5. Néha nap enyéd neki az utolsó szót! Ez tetszeni fog neki módfelett (Úgy is ritkán jut hozzá). 6. Az újságnak ne csak a pletykázó részét olvasd. Nagy elragadtatásra lesz a férjednek, ha egész okosan beszélhet veled a poltikáról. 7. Még ha viszálykodtok is, se sértsd meg. Hiszen valamikor bolondultál utána. 8. Olykor engedheted őt okosabbnak, tudósabbnak, eszesebbnak látszani és beleegyezhet, hogy néha még te is hibázol. 9. Ha férjed okos, légy a társa. Ha nem az, légy jó barátja. 10. Férjednek anyját szeresd és tiszteld, hiszen ő már szerette férjed, mielőtt te szeretted volna. — Bizony okos dolgokat emleget a fehérhajú, sokat tapasztalt királyasszony. Azonban a férfiak ne higgyék, hogy csak az asszonyoknak vannak kötelességeik. Vannak bizony a férfiaknak is. Még pedig olyan számmal, hogy azokat nem is lehet egyhamar írásba foglalni.

— **A jegyző jelentése.** Az alábbi Tarka Krónikába illő dolgot úgy adjuk elő, amint az a *Pesti Napló* hasábjain a múlt hét egyik számában megjelent:

»A csáktornyai járásbírósa büntetőbírójához a napokban rövid kis jelentés érkezett egy környékbeli körjegyzőségtől.

Szólt pedig ez a jelentés a következőképpen:

»Itt helyben, a községben X. Y. jó módú ember hirtelen fölakasztotta magát. Teitének oka részint ismeretlen, részint betegsége. A hulla további intézkedésig az elkövetési helyen függve hagyatott. Intézkedés kérik.»

A járásbírósa jól nevette ezen a jelentésen, de nem csodálkozott rajta, mert ugyanez a jegyző neirégiben egy verekedésről a következő jelentést küldte:

»Kezének öklével úgy ütött a sértett fejének arcába, hogy az rögtön lábának térdére bocsátkozott.»

— **Kiadó lakás.** 2 uccai szobából álló lakás a Ramasseller-uccában kiadó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Nyomdásztanulóknak felvételik lapunk nyomdájában jó házból való fiú, ki 2-3 középiskolai osztályt végzett.

Pelelős szerkesztő: **Éles Károly.**

Laptulajdonos és kiadó: **Horvát Gábor.**

Szükségleteinket a következő kereskedőknel és iparosoknál szerezzük be:

BAZSÓ SANDOR és FIA kovács és kocsigyártók. Árpád-ucca.

BORSOS JENŐ úri és női cipész. Kész úri és női cipők. Kossuth-ucca.

BERETZKY GYULA fűszer-, liszt- és üvegáru-kereskedése.

BOHM PÁL kézmű-, divatáru kereskedése és vászon gyári raktára. Kossuth Lajos-ucca. CSIZMAZIA ISTVÁN vas- és fűszerkereskedése. Gazdasági magvak. Gazdasági gépek Kiszalud-Új-Szállóval szemben.

DARNAY KÁLMÁN vas- és fűszerkereskedő Gazdasági gépek raktára. Régiségár.

FISCHER MÓR ecetszesz-, konyak- és likörgyáros, pálinkanagykereskedő. Mosdó-ucca.

HORVÁTH LAJOS borbély és fodrász. Kossuth Lajos-ucca.

Id. HORVÁTH JÓZSEF úri és női cipész, Kossuth Lajos ucca. (Balasits-féle ház)

HULLAY LAJOS építőmester. Árpád-ucca 454 sz.

JANKÓ ÁRPÁD úri és női cipők. Márkus-féle Áruház mellett.

IOÓS ANTAL borbély és fodrász. Kossuth Lajos-ucca, Epstein-ház.

KELL JENŐ hárkocsitulajdonos és vendéglős. Mihályfai-ucca 82. sz.

KESZLER PÁL kocsigyártó és szobafestő. Mihályfai ucca.

KOVÁCS LAJOS férfi és női cipész üzlete. Gyógyszertár mellett.

KLAFFL LAJOS épület- és bútorasztalos. Temetkezési vállalkozó. Nagy koporsó-raktár.

KLEIN MÓR pék üzlete. Hazai sörök raktára.

KOHN TESTVÉREK vaskereskedése. gépraktár. Kossuth Lajos-ucca.

KOVÁCS VILMOS vegyeskereskedő és korcsmáros. Mihályfai-ucca.

KORBÉLY FERENC süítő üzlete. Árpád-ucca 287. sz.

KOVÁCS ZSIGMOND borbély és fodrász.

LÖWY NÖVÉREK női ruha varróterme Deák Ferenc ucca.

MAUTHNER SAMU vegyeskereskedő. Keszthelyi-ucca.

MÁRKUS SALAMON FIA áruháza. Kossuth Lajos-ucca.

MESTERHÁZY SÁNDOR vendéglős a Kiszalud-szálló tulajdonosa.

MÉSZÁROS SÁNDOR hentes. Kossuth Lajos-ucca.

ORBÁN ISTVÁN kávéháza. Kossuth-ucca

PENTZ MIHÁLY kőfaragómester, nagy sörökraktár. Árpád-ucca.

PAULINYI JÓZSEF lisztkereskedése, gabonacsere. Flórián-tér és Árpád-ucca sarkán

ROTHSCHILD SÁNDOR épületfa- és deszkakereskedő. Rendeki-ucca.

SCHNITZLER SAROLTA kézimunka üzlete és harisnyakötődéje. Kossuth-ucca.

SCHRÖDER JÓZSEF vasuti vendéglős.

SKALÁK MIHÁLY vendéglős Árpád-ucca.

SZIJARTÓ GYÖRGY templom-, szoba- és cimfestő. A plébánia templom mellett.

SZELESTEY GÉZA beszálló vendéglője az Arany-báránnyal.

TASCHEK JÁNOS építőmester és vállalkozó. Váralja utca 35 szám. Major festő-féle ház.

TÓTH GYULA férfi- és gyermekruha raktára, Flórián-tér.

WÜRZBURGER JAKAB vegyes, porcellán- és üvegáru nagykereskedése

638/kgy. 909.

Hirdetmény.

Sümegek község elöljárósága a lemondás folytán üresedésbe levő rendőrmesteri, esetleges előléptetés folytán megüresedő közrendőri állásra pályázatot hirdet. Rendőrmester javadalmazása: készpénzben évi 720 K havi utólagos részletben, butorzott lakás a laktanyában, egy öltöző nyári, egy öltöző téli ruha, két évenként egy köpeny és egy téli sapka, egy nyári sapka, lábbelire 42 K.

A közrendőr javadalmazása: készpénzben évi 600 K havi utólagos részletben, s ezen kívül a fent már elősorolt ruházat, lakás a laktanyában s lábbelire 42 K.

Felhívtnak tehát mindazok, akik ezen állásokat elnyerni óhajtják, hogy saját kezűleg irt kérvényeiket magaviseletüket igazoló községi, egészségi állapotukat igazoló orvosi bizonyítvány és katonakönyvvel felszerelve alólított elöljáróságnál e hó 30-ig okvetlen beadják, mert a később érkező folyamodványok figyelembe nem vétetnek.

Sümegek, 1909 máj. 13

Az Elöljáróság.

64/kgy 909.

Hirdetmény.

Sümegek község elöljárósága a község képviselőtestületének fenti számú határozata alapján egy községi vágóbiztos állásra pályázatot hirdet.

Javadalmazása: a községi pénztárból havi utólagos részletben kiszorgalendő 500 K, készpénz, s vágóbiztosá leendő kiképeztesével járó kiadás megtérítése.

Felhívtnak tehát mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy sajátkezűleg irt kérvényüket az elöljáróságnál e hó 30-ig adják be, mert a később érkező folyamodványok figyelembe nem vétetnek.

A kinevezendő vágóbiztos kötelessége lenne a vágóhídon minden vágásnál jelen lenni, a hússzemlélet naponként teljesíteni, s a piaci élelmi cikket megvizsgálni, ottani egyéb teendői az alkotandó szabályrendeletben lesznek meghatározva.

Sümegek, 1909 máj 13

Az Elöljáróság.

Hirdetéseket

jutányos áron felvesz
a kiadóhivatal.

Lakások, gazdasági épületek

fedésére szolgáló vízathatlan

kátrányos fedőlemezt

kátrányos pépszalagot

kátrányt általában raktáron tan

és a legolcsóbban árussít

Wünzburger Jakob, Sümegek.

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotban szenved, kérjen iratot, ingyen és bérmentve kapható a szabd. hattyugyógyosztár által Majna-Frankfurt.

Anti-peronospora

mely rezet a legtisztább és könnyen oldható formában tartalmazza, maró anyagok, — mint méz vagy szoda — hozzákeverése nélkül használtatik. A szer kétkilos csomagokban jut forgalomba, mely 100 liter vízben oldandó fel: az oldat oly hig, hogy a legfinomabb permetező-készüléket, sem dugaszolja el. Kísérelje meg ezen, külföldön oly használatos és kitűnően bevált präparátumot szőlő, gyümölcsfák és burgonya permetezésére, valamint vetőmagvak üszöktelenítésére. Anti peronosporával meglepő jó eredményt fog elérni, sokkal olcsóbban, mint bármely más szerrel. Kérjen árajánlatot és prospektust

PICK H ÉS TARSACEGTŐL.
BUDAPEST, V. Akadémia-utca 16.
Viszonteladók kerestetnek.

Figyelem!

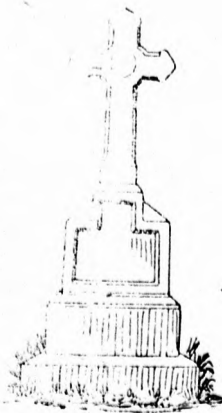
Szőlőoltványt, szőlővesszőt ne rendeljen addig, míg tőlem árjegyzéket nem kér! Gyökeres oltványok ezre 140 korona, Delaware ezre 100 korona.

Cim:

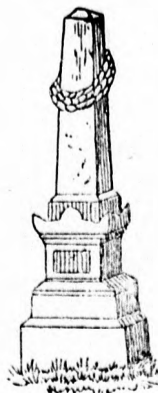
Szigyártó Nagy Mihály,
Felsőseged, Somogy megye.

Pentz Mihály

kőfaragómester Sümegeken.

Dús választék mindenféle sírköben. Ugyint: márvány, gránit, szienit, labrador és porfirból. Síremlékeket, uti kereszteteket, szentháromság szobrokat, épület és minden egyéb e szakmába vágó munkákat és javításokat intányos áron elvállal és izléses kivitelben készít.

Mindennemű
nyomtatványokat

jutányos áron és izléses kivitelben készít

Horvát Gábor

könyvnyomdája Sümegen

Mindennemű

könyvkötőmunkák

elfogadtatnak